

**JAVNO PREDUZEĆE "VOJVODINAŠUME" PETROVARADIN
ŠUMSKO GAZDINSTVO SREMSKA MITROVICA**

**MONOGRAFIJA
250 GODINA ŠUMARSTVA RAVNOG SREMA**

**JP VOJVODINAŠUME
2008**

PROFESORU BRANIMIRU PRPIĆU
U ZNAK PAŽŃJE I UVAŽAVANJA.

BEGRAD, 14. 11. 2008.

LuBošince

**JAVNO PREDUZEĆE „VOJVODINAŠUME“-PETROVARADIN
ŠUMSKO GAZDINSTVO SREMSKA MITROVICA**

POSEBNO IZDANJE

Za izdavača

MARTA TAKAČ, dipl. inž.

Uređivački odbor

Dr Zoran Tomović, dr Saša Orlović, Gojko Janjatović, dipl. inž.,
Desimir Jezdić, dipl. inž., Pera Dobrojević, dipl. inž. i dr Petar Ivanišević

Glavni i odgovorni urednik

Dr ZORAN TOMOVIĆ, dipl. inž.

Tehnički urednik

Mr LEOPOLD POLJAKOVIĆ PAJNIK, dipl. inž.

Prevodilac na engleski

Mr ANA TONIĆ

Lektor

Ružica Stanković

Naslovna strana

Aerofoto snimak šuma Ravnog Srema

Mr LEOPOLD POLJAKOVIĆ PAJNIK, dipl. inž.
ĐORĐE CVETKOVIĆ, dipl. inž.

Štampa

Standard 2
Pinosava

Tiraž: 1000

JAVNO PREDUZEĆE „VOJVODINAŠUME“-PETROVARADIN
ŠUMSKO GAZDINSTVO SREMSKA MITROVICA

MONOGRAFIJA

250 GODINA ŠUMARSTVA RAVNOG SREMA

VOJVODINAŠUME

PETROVARADIN
2008

MONOGRAFIJA 250 GODINA ŠUMARSTVA RAVNOG SREMA

PREDGOVOR	1
UVOD	2

POGLAVLJE I : OPŠTE KARAKTERISTIKE PODRUČJA RAVNOG SREMA

Slavko Vlatković ŠUME RAVNOG SREMA, OPŠTE KARAKTERISTIKE I ŠUMOVITOST PODRUČJA	7
Branislav Jovanović, Rade Cvetičanin ŠUMSKE FITOCENOZE RAVNOG SREMA	19
Dorđe Pejaković ZAŠTIĆENA PRIRODNA DOBRA U ŠUMSKOM GAZDINSTVU SREMSKA MITROVICA	29

POGLAVLJE II : ORGANIZACIJA UPRAVLJANJA ŠUMAMA OD 1755. GODINE DO DANAS

Josip Erdeši, Saša Orlović, Zoran Galić, Nenad Radosavljević ISTORIJAT ŠUMA RAVNOG SREMA	39
Plavšić Stevan, Desimir Jezdić ŠUMARSTVO SREMA U GRANIČARSKO DOBA	45
Atanacković Miloš PETROVARADINSKA IMOVNA OPŠTINA SREMSKA MITROVICA OD 1873. DO 1947. GODINE	55
Božidar Marinković, Gojko Janjatović ORGANIZACIONE PROMENE I POSLOVANJE U PERIODU POSLE II SVETSKOG RATA	67
Gojko Janjatović ŠUMSKO GAZDINSTVO KAO DEO JAVNIH PREDUZEĆA SRBIJAŠUME- BEOGRAD I VOJVODINAŠUME- PETROVARADIN	77

POGLAVLJE III: GAJENJE I ZAŠTITA ŠUMA

Petar Ivanišević, Milan Knežević TIPOVI ŠUMA I ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA NA PODRUČJU RAVNOG SREMA	87
Martin Bobinac OBNAVLJANJE ŠUMA U VREME PETROVARADINSKE IMOVNE OPŠTINE I ŠUMSKO- POLJSKO GAZDOVANJE	119
Martin Bobinac SAVREMENI PRISTUP OBNOVI ŠUMA TVRDIH LIŠĆARA NA PODRUČJU RAVNOG SREMA	127
Martin Bobinac NEGA ŠUMA TVRDIH LIŠĆARA NA PODRUČJU RAVNOG SREMA	137
Gojko Avramović, Leopold Poljaković-Pajnik, Verica Vasić, Predrag Pap ZAŠTITA ŠUMA TVRDIH LIŠĆARA OD BOLESTI I ŠTETOČINA	147
Saša Orlović, Đorđe Šimunovački, Zoran Đorđević, Andrej Pilipović, Nenad Radosavljević OČUVANJE GENOFONDA I PROIZVODNJA SEMENA HRASTA LUŽNJAKA (<i>QUERCUS ROBUR</i> L.)	161
Ištvan Jodal O SUŠENJU ŠUMA HRASTA LUŽNJAKA U POSAVINI	169
Petar Ivanišević, Gojko Janjatović PODIZANJE PRVIH ZASADA I DRVOREDA TOPOLA	179
Savo Rončević, Petar Ivanišević, Siniša Andrašev SAVREMENO PODIZANJE INTENZIVNIH ZASADA TOPOLA	195
Gojko Avramović, Leopold Poljaković-Pajnik, Verica Vasić, Predrag Pap ZAŠTITA RASADNIKA I PLANTAŽA TOPOLA I VRBA OD BOLESTI I ŠTETOČINA	203

Saša Orlović, Andrej Pilipović, Zoran Galić, Petar Ivanišević, Gojko Janjatović TESTIRANJE KLONOVA TOPOLA U POLJSKIM OGLEDIMA	215
---	-----

POGLAVLJE IV : KORIŠĆENJE ŠUMA

Desimir Jezdić ISTORIJAT KORIŠĆENJA ŠUMA	223
Desimir Jezdić KORIŠĆENJE ŠUMA POSLE DRUGOG SVETSKOG RATA	237
Desimir Jezdić IZGRADNJA JAVNIH I ŠUMSKIH SAOBRAĆAJNICA	249
Desimir Jezdić PRIMENA MEHANIZACIJE U IZVOĐENJU ŠUMSKIH RADOVA	261
Zoran Ristić LOVSTVO I RIBARSTVO NA PODRUČJU RAVNOG SREMA	275

POGLAVLJE V: UREĐIVANJE ŠUMA

Milan Medarević, Staniša Banković, Dušan Jović SAVREMENI SISTEM PLANIRANJA GAZDOVANJA U SREMSKOM ŠUMSKOM PODRUČJU	287
Zvonko Abjanović UREĐIVANJE ŠUMA RAVNOGA SREMA	295
Dorđe Cvetković UVOĐENJE GIS-a I OSTALIH INFORMACIONIH TEHNOLOGIJA U SREMSKO ŠUMARSTVO	309

POGLAVLJE VI: UČEŠĆE U PROIZVODNO-RADNIM TAKMIČENJIMA

Desimir Jezdić UČEŠĆE U PROIZVODNO-RADNIM TAKMIČENJIMA	319
--	-----

POGLAVLJE VII : REPRINTI

Jovan Metlaš SLAVONSKE STARE HRASTOVE ŠUME EKSPLOATACIJA I KRETANJE CENA U PROŠLOSTI	329
Stevan Plavšić ŠUMSKO UREĐAJNI ELABORATI PRE OSNIVANJA IMOVNIH OPŠTINA	341
*** INSTRUKCIJA ZA BUDUĆE UPRAVLJANJE I ČUVANJE ŠUMA VOJNE KRAJINE U SLAVONIJI I PONAŠANJE ŠUMARA (WALD-BEREITER) KOJI ĆE ZA TO BITI POSTAVLJENI	351

POGLAVLJE VIII : BIOGRAFIJE ISTAKNUTIH ŠUMARA

PAVLE BARIŠIĆ	357
JOVAN METLAŠ	361
STEVAN PLAVŠIĆ	363
JOSIP JOŠKA ERDEŠI	364

POGLAVLJE IX : PRILOZI

***RUKOVODIOCI I ORGANI UPRAVLJANJA SREMSKOG ŠUMARSTVA	366
***IZVOD IZ RADNOG REDA ŠUMSKOG GAZDINSTVA „SREMSKA MITROVICA“	372
***PRAVOUŽITNIČKA NASELJA U VREME PETROVARADINSKE IMOVNE OPŠTINE	374
***KARTA SREMSKOG SANDŽAKA	375

**MONOGRAFIJA
250 GODINA ŠUMARSTVA RAVNOG
SREMA**

PREDGOVOR

Javno preduzeće Vojvodinašume, pored brojnih delatnosti, bavi se podsticanjem i publikovanjem stručnih radova i ostale stručne literature od značaja za šumarstvo. U okviru navedene delatnosti odlučeno je da se štampa Monografija pod naslovom "250 GODINA ŠUMARSTVA RAVNOG SREMA", kako bi se zabeležila i sačuvala od zaborava iskustva brojnih generacija šumarskih stručnjaka sa područja gde se tradicija organizovane šumarske delatnosti čuva i neguje već čitavih 250 godina.

O šumarstvu Ravnog Srema postoje razni pisani tragovi, ali se osećao nedostatak jednog sveobuhvatnog pristupa, koji bi bio dostojan značaja sremskih šuma i šumarstva u proteklih dva i po veka.

Postojala je višegodišnja težnja sremskih šumara da otrgnu od zaborava dragocena viševjekovna iskustva šumarske struke, savremenu i istorijski značajnu stručnu literaturu, arhivsku građu i ostala dokumenta koja se odnose na organizovanu šumarsku delatnost na području Ravnog Srema, kao izraz poštovanja prema svojim predhodnicima i obaveze prema sadašnjim i budućim generacijama šumara. Ideja je nastala povodom 130-te godišnjice formiranja Petrovaradinske imovne opštine, koja je imala sedište u Sremskoj Mirovici. Svest o složenosti zamišljenog poduhvata, redovni zadaci i svakodnevne obaveze bili su razlozi zbog kojih je ideja tinjala, a realizacija odlagana nekoliko godina. Sredinom 2005. godine konačno su se stekli neophodni uslovi za ostvarenje višegodišnje težnje.

Tada je doneta odluka da se ovaj nedostatak otkloni, zabeleži i ovekoveči prema raspoloživim podacima sve ono što se događalo proteklih 250 godina u šumama Ravnog Srema i kakav je to uticaj imalo na njihovo današnje stanje. Imenovan je redakcioni odbor, za glavnog urednika izabran je Tomović dr Zoran, a u sastav redakcionog odbora ušli su: dr Zoran Tomović, dr Saša Orlović, dr Petar Ivanišević, dipl.inž. Desimir Jezdić, dipl. inž. Pera Dobrojević i dipl. inž. Gojko Janjatović, za tehničkog urednika izabran je Leopold Poljaković Pajnik. Sačinjen je i usvojen koncept od osam poglavlja, utvrđeni naslovi pojedinih radova, predloženi autori i recenzenti, lektor i prevodilac na engleski jezik. Nakon dostavljanja svih planiranih radova stekli su se uslovi za štampanje i izdavanje, za šumarsku struku izuzetno značajnog dela, u kome se predstavlja organizovana delatnost šumarske struke tokom perioda od 250 godina na području Ravnog Srema.

Imam ličnu obavezu i veliko zadovoljstvo da se na ovom mestu zahvalim autorima tekstova, članovima redakcionog odbora, autorima fotografija, recenzentima, lektoru i prevodiocu. Zahvaljujem se na nesebičnoj podršci izradi Monografije, koju su pružili direktor Javnog preduzeća Vojvodinašume dipl. inž. Marta Takač i direktor Šumskog gazdinstva Sremska Mitrovica dipl. inž. Pera Dobrojević, na koji način su neposredno doprineli realizaciji ovog dela.

Na kraju posebnu zahvalnost iskazujem kolegi dipl. inž. Desimiru Jezdiću, koji je uložio ogroman trud i stvaralačku energiju na prikupljanju dragocenih neophodnih istorijskih podataka i arhivske građe koju je na taj način učinio dostupnom svim autorima Monografije. Pored toga dao je i vrlo značajan doprinos kao autor više radova, kao i brojnim kreativnim rešenjima u oblikovanju same Monografije, što je bilo od presudnog značaja za ostvarenje ovog poduhvata.

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Z. Tomović

Dr Zoran Tomovic

PRAVOUŽITNIČKA NASELJA U VREME PETROVARADINSKE IMOVNE OPŠTINE

1. Čortanovci	22. Golubinci	43. Hrtkovci
2. Beška	23. Popinci	44. Jarak
3. Krčedin	24. Pećinci	45. Šašinci
4. Stari Slankamen	25. Prhovo	46. Mitrovica
5. Novi Slankamen	26. Mihaljevci	47. Laćarak
6. Novi Karlovci (Sase)	27. Karlovčić	48. Martinci
7. Surduk	28. Deč	49. Kuzmin
8. Belegiš	29. Petrovčić	50. Bosut
9. Stari Banovci	30. Bečmen	51. Rača
10. Novi Banovci	31. Jakovo	52. Grk
11. Stara Pazova	32. Boljevci	53. Morović
12. Nova Pazova	33. Progar	54. Jamena
13. Vojka	34. Kupinovo	55. Batrovci
14. Batajnica	35. Obrež	56. Adaševci
15. Zemun	36. Ogar	57. Mala Vašica
16. Bežanija	37. Donji Tovarnik	58. Ilinci
17. Surčin	38. Grabovci	59. Strošinci
18. Dobanovci	39. Vitojevci	60. Lipovac
19. Ugrinovci	40. Klenak	61. Bukovac
20. Krnješevci	41. Platičevo	62. Karlovci
21. Šimanovci	42. Nikinci	63. Petrovaradin

